

Avtaledokumenter for valgperioden 2015-2019

Avtale mellom Høyre, FrP, Venstre, KrF og MDG

Partiene forplikter seg til følgende politiske og samarbeidstekniske avtale.

Miljø

I alt vårt arbeid, legges stortingets klimaforlik til grunn, hvor Moss skal ligge i front - med mål om minimum 80 % reduksjon av CO2 utslipp fra kommunale virksomheter, i løpet av kommende periode. Målsettingen er at Mossepolitikken er sterkere enn klimaforliket. Følge opp fremdriftsplan for Klima- og Energiplan med følgende prioriteringer:

- *Utvikle klimaregnskap for totalaktiviteten innenfor kommunegrensen, herunder separat regnskap for de kommunale virksomhetene.*
- *Utarbeide løsninger for hovedveinettet som legger opp til reduksjon av bilbruken i byen.*
- *Gjennomføre arbeidet med Moss som sykkelby i tråd med bystyrets og MDGs planer med sammenhengende sykkelveier og avsette midler til gjennomføring av sykkelplan. Fokus på:*
  - *Sykkelvei med fortau skal være foretrukket løsning i sykkelveinettet fremfor sykkelfelt.*
  - *Målsettingen er at vi øker bevilgninger til sykkel fra 4 mill til minimum 6 mill årlig med intensjon om videre økning. I tillegg skal man søke og få mest mulig bevilgninger fra regionale og statlige myndigheter.*
  - *Moss skal være pilot for nye sykkelløsninger, blant annet bruk av skilt hvor bilen viker for sykkel. Skilting ihht pkt 5 i MDGs sykkelplan søkes gjennomført umiddelbart på eksisterende sykkelveier langs veier som er forkjørsvier.*
  - *Hovedinnfarer til sentrum må på plass innen 2017 ihht MDGs sykkelplan (ref figur 2).*
  - *Stenge Fjordveien for gateparkering og oppmaling av sykkelvei i veitraseen gjennom Fjordveien-Kirkegata og Jernbanegata, i tillegg til Værlegata-Strandgata med egen asfaltfarge som et prøveprosjekt med Statens Vegvesen.*
  - *Gode sammenhengende sykkelløsninger som binder øvre del av Rådhusbroen og Helgerødgaten godt sammen for syklende i begge retninger.*
  - *Etablere veiløsning ved nordre jernbaneovergang som sikrer sykkel og fotgjengere fortrinn.*
- *Etablere by-sykkelordning i Moss etter modell av Oslo med kommunalt bidrag.*
- *Forsterking av krav til sykkelparkering i kommunepplanbestemmelsene.*
- *Videreføre sykkelutvalget som har uttalerett i alt arbeid med sykkelsatsingen, på tilsvarende måte som vi har en barnerepresentant i MTS-utvalget i dag.*
- *Begrense kommunalt ansatt-parkering der det er kollektivtilbud.*
- *Vurdere ordninger med busskort for kommunens ansatte med transportbehov i jobbsituasjon.*
- *Styrke busstilbudet:*
  - *Gjeninnføre halvtimesavganger på de gjenværende gamle bussrutene i rush-tiden.*
  - *Elevkortordning må gjelde hele døgnet.*
  - *Etablere flere buss-skur med sanntidsinformasjon.*
  - *Ved rullering av bussanbud skal det stilles krav om miljøvennlig drivstoff.*
  - *Utrede innfartsparkering på Patterød-, Kambo- og Høyda-området.*
  - *Bidra til sømløse billettoverganger i tog- og busstilbudet mellom Østfold og Akershus ved at takstsonen som i dag går til Son, strekkes sørover og inkluderer Moss.*
  - *Prioritere bussen foran bilen i bygatene og utrede bedret fremkommelighet for Metrobussene i rushtrafikken, f.eks. midtfelt som toveis kollektivfelt.*
  - *Sammen med fylkeskommune skal vi jobbe for gratis kollektivtilbud med et prosjekt med gratis buss på kveldstid og i helgene for ungdom.*
- *Alle kommunale virksomheter skal være miljøsertifisert innen utgangen av 2017.*
- *Kommunale bygg bygges med BREEAM Excellent og med solceller på tak der det er mulig.*
- *Prosjektering og planlegging av ENØK-tiltak for hele den kommunale bygningsmassen for rammesøknad til Enova.*

- *Utfasing av alle oljekjeler i Moss kommune i løpet av kommende periode.*
- *Der ENOVA gir støtte til ENØK-tiltak i private bygg, etablerer Moss kommune supplerende støtteordninger.*
- *Innføring av kildesortering av våtorganisk avfall for husholdninger i Moss til produksjon av biogass i løpet av perioden.*
- *Krav til andel økologisk mat i kommunale virksomheter, leveranse til bystyret og storkjøkkenet.*
- *Rullering av klima- og energiplan med en politisk styringsgruppe hvor MDG sikres representasjon. Dette skal forsterke målene iht. Klimaforliket.*
- *Følge opp handlingsplan for biologisk mangfold, humler og bier.*
  - *Forby kommunal bruk av sprøytemidler.*
  - *Forplikte kommunen til en kraftig reduksjon i bruk av veisalt.*
- *Initiere en interkommunal Skjærgårdstjeneste for Vansjø.*
- *Starte arbeide med etablering av flomtunell fra Vansjø.*
- *Evaluerer manøvreringsreglementet for Vansjø og/eller utrede andre avbøtende tiltak.*
- *Etablere blått flagg-strand i Nesparken.*
- *Ta vare på byens grønne lunger og friområder.*
- *Etablere vern av Midtre Jeløy, Mosseskogen og lindeskogen på Kambo*
- *Skifte ut all kommunal gatebelysning med miljøvennlig armatur.*
- *Fase ut kommunale biler på fossilt drivstoff.*
- *Ved etablering av nye næringsbygg skal det stilles krav til bruk av alternative energikilder, som grønt tak, solfangere, solceller og fjernvarme.*
- *Sikre vern av matjord innenfor kommunens grenser.*
- *Etablere parselhager / skolehager.*
- *Styrke satsingen på» Grønn kommune».*

By-, næringsutvikling og infrastruktur

- *Sentrum skal være levende med tilbud og aktiviteter som gjør at innbyggerne vil arbeide, bo, bruke og trives. Jobbe for følgende tiltak:*
  - *Innføre gratis internett i deler av bykjernen.*
  - *Jobbe for å etablere kunstislegg i Kirkeparken med overskuddsvarme til Samfunnshuset.*
- *RV19 i tunnel fra havn/ferge og til E6 er det prioriterte veiprojektet i perioden. Andre bilbaserte veitiltak stilles i bero til dette er avklart. Vi skal tilrettelegge for en bilfri bykjerne.*
- *Bruke målepunkter i byen som referanse for å sikre at lokaltrafikken ikke øker (Relatert til målinger utført av SSV i 2015).*
- *Begrense tungtrafikken i sidegater i sentrum, ved barneskoler og i boligområder. Fremkommeligheten for bil kan reduseres med inntil 10% for å gi prioritet til gående, syklende og kollektiv.*
- *Ved store byggeprosjekter skal gående, syklende og kollektiv gis prioritet i omkjøring / alternative ruter.*
- *Arbeide for å få en av ekstrafergene som den kommende konsesjonen kan utløse etablert med nullutslipp som et nasjonalt prøveprosjekt på fergestrekningen Moss-Horten.*
- *Følge opp ladestrategien:*
  - *Forsterke krav om ladepunkter i reguleringsplaner ved større utbygginger.*
  - *Etablere flere ladepunkter på strategiske steder inkl. hurtigladdestasjon på Patterød.*
- *Det skal fortettes i sentrum også gjennom bygging i høyden og sørge for en standard i tråd med klimaforliket.*
- *Ved eventuell utfylling av havneområdet skal det mest miljøvennlige alternativet utfra lokale hensyn velges, og det skal skje ved motfylling og med tredjeparts kontroll underveis.*
- *Ved omlegging av havnen skal Norges mest miljøvennlige havn etableres, og vi skal jobbe for å begrense containeropplag i havneområdet.*
- *Moss næringspark Jeløy beholdes som industri- og næringsområde.*

- Være offensive og støttende ift videreutvikling av industri, næringsliv og landbruk med vekt på nyetableringer av miljøbedrifter og FOU.
- Etablere Bondens Marked på det nye Kirketorget.

På alle andre politikkområder forplikter partiene seg til å forsøke å komme frem til enighet med disse fem partiene før det eventuelt forhandles med andre.

Organisering av det politiske arbeidet

Vi er opptatt av at det politiske arbeidet skal legge til rette for å utforme og fronte vår politikk og at alle som er med skal få mulighet til å delta på de arenaene hvor man best kan fronte egen politikk. For å oppnå dette gjennomfører vi følgende:

- Utvide formannskapet fra 9 til 11 slik at alle partiene er representert.
- Splitte dagens MTS-utvalg i; Miljø- og samferdselsutvalg og Teknisk utvalg (byggesaker/reguleringer).
- Sikre lederverv til alle samarbeidspartiene i relevante utvalg.
- Etablere 20% ressurs tilsvarende opposisjonen. Denne fordeles til FrP.
- Alle partienes gruppeledere møtes minimum en gang pr uke for koordinering og samsnacking med ordfører tilstede. Utover dette utarbeides det felles kjøreregler for samarbeidet.

Fordeling av verv:

- Ordfører: H.
- Varaordfører: MDG.
- Leder av fagutvalg (4): H (SOK), FrP (HS og TU) og V (MISA).
- Nestleder av fagutvalg (4): H (TU og SOK), KrF (HS) og MDG (MISA).
- Leder av admutvalg: H, nestleder FrP.
- Leder av foretak (3): H (Havn og MDA) og FrP (MKE). KrF/MDG/V får en plass i hvert styre.

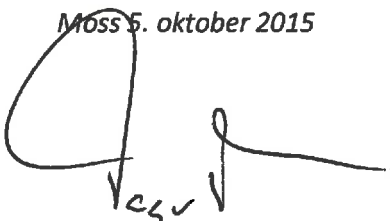
Ved eventuelle fritak for personer som sitter i de nevnte ledervervene velges nye personer fra de samme partiene.

Godtgjøringsreglementet endres på følgende områder:

- Varaordfører reduseres til 50%.
- Posisjonen tildeles en 20% ressurs tilsvarende opposisjonen.
- Gruppeledernes ressurs økes til 30%.

Frikjøp reguleres av godtgjøringsreglementet. Alle eventuelle endringer i godtgjøringsreglementet, fordelingen av verv, utvalgsstruktur og fordeling av frikjøpsressurser krever enighet mellom alle fem partier.

Møss 5. oktober 2015

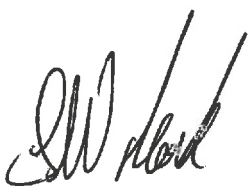
Tage Pettersen, Høyre

Anne Bramo, FrP

Jonas Sjolte, MDG

Sindre W Mork, Venstre

Halvard Sand, KrF

Tilleggsavtale mellom Høyre, FrP, Venstre, KrF og MDG

Skole og oppvekst

Følge opp fremdriftsplan for Strategisk Skoleplan med følgende prioriteringer:

- Etterutdanning av lærere og skoleledere.
- Forsterke rådgivningstjenesten.
- Satse på IKT-kompetansen/verktøy i skolen ved rullering av IKT planen.
- Legge til rette for gang- og sykkelveier til skolene.
- Legge til rette for praktisk undervisning som inkluderer ute- og nærområder.
- Utrede internasjonal linje på en offentlig skole i Moss.
- Skolekonferansen i 2016 skal handle om fjerning av tidstyver i skolen og mer bruk av nærområder i undervisningen.
- Fjerne krav til rapportering som ikke fremmer elevenes læring.
- Søke om godkjenning for innføring av programmering som valgfag.
- Innføre SFO-makspris på 6% av lønn tilsvarende barnehageområdet og mulighet for søskenmoderasjon når man har barn i SFO og barnehage.
- Moss kommune forplikter seg til to lærlingplasser pr. 1000 innbyggere.
- Følge opp og evaluere Olweus antimobbeprogram i siste halvdel av perioden.
- Vurdere og forsterke skolehelsetjenesten med supplerende faggrupper.

Levekår og omsorg

Følge opp fremdriftsplan for Helse- og omsorgsplanen med følgende prioriteringer:

- Fortsette opptrappingen av omsorgslønn og lønn for støttekontakter.
- Sikre erfaringsgrunnlag gjennom prosjekt med styrket grunnbemanning gjennom redusert vikarbruk, redusert innleid arbeidskraft og med fokus på sykefravær.
- Helse og omsorgsinstitusjonene skal der det er naturlig samspille med nærmiljøet hvor det fokuseres på barnehager og skoler. Gjerne også dyrebasert terapi og besøksdyr der det er mulig.
- Bygge nye bemannede omsorgstilbud for eldre.
- Etablere et «pårørendesenter» for mennesker som har familiemedlemmer med demens og andre diagnoser.
- Fortsette styrkingen av demensteamet med relevant fagkompetanse.
- Prioritere etter- og videreutdanning av demenssykepleiere.
- Ved eventuell fremtidig konkurranseutsetting av helse- og omsorgstjenester inviteres kun ideelle aktører inn.
- De som er motivert for å bli rusfrie, velger selv behandlingsted og -type.
- Styrke ettervernet for rehabiliterte rusmisbrukere, herunder bolig.

Integrering

Følge opp handlingsplan «Helhetlig Integreringsplan» med følgende prioriteringer:

- Tilrettelegge for frivillighetens deltakelse i integreringsarbeidet.
- Etablere praksisplasser for bosatte flyktninger i samarbeid med næringslivet.

Frivillighet / ideell sektor

Følge opp fremdriftsplan for Frivillighetsplanen med følgende prioritering:

- Tjukkasgjengens fotspor.
- Tilskudd til Kirkens Bymisjons Skattkammer.
- Fortsatt styrking av HomeStart.
- Frivillighetens hus.

Kultur

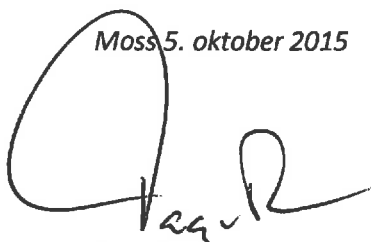
Følge opp fremdriftsplan for Kulturplanen med følgende prioriteringer:

- *Realisere svømmehall.*
- *Realisere Parkteatret / Samfunnshuset som regionalt kulturhus.*

Kommunal organisering

- *Hensyn til effekt på klima og miljø i et langsiktig perspektiv skal alltid inngå i vurderingen når lønnsomhet og kostnader ved tiltak og planer i kommunal regi skal realiseres.*
- *Kvalitetssystemet i kommunen skal videreutvikles med gode og relevante måleparametere for å sikre innholdet i tjenestene. Kvalitetssystemene skal være fokusert på brukeren og omfatte både kommunale tjenester og tjenester som er konkurranseutsatt skal jevnlig evalueres.*

Moss 5. oktober 2015

Tage Pettersen, Høyre

Anne Bramo, FrP

Jonas Sjolte, MDG

Sindre W Mork, Venstre

Halvard Sand, KrF